

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

Διδακτικό βιβλίο: Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία, ΟΕΔΒ, 2010

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

I. Η ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1. Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη

σελ. 7-9

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

1. Μέτρα Κωνσταντίνου Α΄ για ανόρθωση του κράτους (σελ. 7)
2. Λόγοι ίδρυσης νέου διοικητικού κέντρου στη θέση του αρχαίου Βυζαντίου (σελ. 7)
3. Εγκαίνια Κωνσταντινούπολης: πότε έγιναν, από πού πήρε το όνομά της (σελ. 7)
4. Στάση Κωνσταντίνου Α΄ προς χριστιανούς - αιτία (σελ. 8)
5. Μέτρα υπέρ των Χριστιανών:
Χριστόγραμμα (σελ. 8)
Διάταγμα Μεδιολάνων (σελ. 8)
Α΄ Οικουμενική Σύνοδος Νίκαιας (σελ. 9)

2. Εξελίζεις ως τις αρχές του 6^{ου} αι. μ.Χ.

σελ. 10-12

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

6. Χαρακτηριστικά οικονομίας του Πρώιμου Βυζαντινού κράτους (σελ. 10)
7. Κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα του Πρώιμου Βυζαντινού κράτους (σελ. 10)

II. ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1. Ο Ιουστινιανός και το έργο του

σελ. 16-18

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

8. Το πολιτικό πρόγραμμα του Ιουστινιανού (σελ. 16)
9. Στάση του Νίκα: ορισμός, πότε, πού, αίτια, αποτέλεσμα, συνέπειες (σελ. 16)
10. Ο ρόλος της Θεοδώρας στη Στάση του Νίκα (σελ. 16)
11. Το έργο του Ιουστινιανού στον οικονομικό τομέα (σελ. 16)
12. Θρησκευτική πολιτική του Ιουστινιανού: στόχος, μέτρα (σελ. 16)
13. Νομοθετικό έργο του Ιουστινιανού: λόγος κωδικοποίησης Ρωμαϊκού Δικαίου, νομοθετικά έργα, σημασία Ιουστινιάνειου Δικαίου (σελ. 16)
14. Εξωτερική πολιτική του Ιουστινιανού: στόχος, συνέπειες (σελ. 16 - 17)
15. Αγία Σοφία: ρυθμός, αρχιτέκτονες, στοιχεία που εντυπωσιάζουν-επεξήγηση (σελ.17)

2. Ο Ηράκλειος και η δυναστεία του (610-717 μ. Χ.)

σελ. 19-21

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

16. Περιγραφή της κρίσιμης κατάστασης, όταν ο Ηράκλειος ανεβαίνει στον θρόνο: προβλήματα, συνέπειες (σελ. 19)
17. Παράγοντες επιτυχίας Ηρακλείου, χαρακτήρας εκστρατειών (σελ. 19)
18. Στοιχεία εξελληνισμού κρατικής διοίκησης: τίτλος «πιστός εν Χριστώ βασιλεύς», επίσημη γλώσσα, σημασία (σελ. 20)
19. Θέματα - θεματικός στρατός και γιατί δημιουργήθηκαν, χαρακτήρας θεματικού στρατού, σημασία θεματικού στρατού, στρατηγός (σελ. 20)

3.Ο κόσμος του Ισλάμ κατά την περίοδο του Μεσαίωνα(σ.26-28)

Η εξάπλωση των Αράβων

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

20. Ισλάμ (ορισμός, ιδρυτής, σημασία όρου) (σ.26)
21. Έτος Εγίρας(622)- Ορισμός, σημασία(σ.26)
22. Κοράνι ,Μουσλίμ, τζιχάντ, χαλιφάτο(επεξήγηση όρων)(σ.26)
23. Οι παράγοντες επέκτασης των Αράβων(Η απάντηση να συσχετιστεί με την πηγή «Το Κοράνι για τον πόλεμο) (σ.26)
24. Η μάχη στο γαλλικό Πουατιέ (αρχηγός-σημασία)(σ.27)
25. Πολιορκία Κωνσταντινούπολης από τους Άραβες-Τρόποι απόκρουσης από τους Βυζαντινούς (βοήθεια των τειχών και χρήση του υγρού πυρός)(σ.27)
26. Υγρό πυρ(ορισμός-από ποιον ανακαλύφθηκε-τρόποι χρήσης-πηγή σ.27)
27. Οι συνέπειες της αραβικής επέκτασης στις ακτές της Μεσογείου(σ.28)

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α Τ Η Σ Κ Υ Π Ρ Ο Υ

Διδακτικό βιβλίο: Ιστορία της Κύπρου, ΥΑΠ, 2006

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ – ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ 30 π.Χ. – μέσα 4ου αι. μ.Χ.

Η ΚΥΠΡΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

σελ.56

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

1. Λόγοι – αίτια κατάληψης της Κύπρου από τους Ρωμαίους
2. Αφορμή κατάληψης της Κύπρου από τους Ρωμαίους
3. Συνέπειες κατάληψης της Κύπρου από τους Ρωμαίους
4. Κικέρωνας: τα μέτρα που πήρε για βελτίωση της κακοδιοίκησης στην Κύπρο

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

σελ.58

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

5. Βουλή – Δήμος – Γερουσία: εξουσίες – αρμοδιότητες
6. Κοινόν των Κυπρίων: τι ήταν, εξουσίες – αρμοδιότητες

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

σελ.60

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

7. Περιγραφή ιδιωτικών κατοικιών, οι σημαντικότερες ιδιωτικές οικίες
8. Τα σημαντικότερα θέατρα και στάδια – σκοπός χρήσης
9. Ασκληπιεία: τι ήταν, η σημασία τους

Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

σελ.62

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

10. Πρώτη περιοδεία: πότε έγινε, ποιοι έλαβαν μέρος, το έργο τους
11. Δεύτερη περιοδεία: πότε έγινε, ποιοι έλαβαν μέρος, το έργο τους
12. Αγία Ελένη: τα δεινά που μάστιζαν την Κύπρο, πώς βοήθησε η παρουσία της στην αναζωογόνηση της Κύπρου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ–ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΠΟΧΗ 4^{ος} - 12^{ος} αι. μ. Χ.

ΠΡΩΤΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (4^{ος} - 7^{ος} αι. μ.Χ.)

Οικονομία

σελ. 68

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

1. Χαρακτηριστικά οικονομίας: αίτια οικονομικής ανάπτυξης, ασχολίες κατοίκων (σελ.68)

Το αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Κύπρου

σελ. 70

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

2. Πρώτη και δεύτερη απόπειρα Πατριαρχείου Αντιόχειας να υποτάξει την εκκλησία της Κύπρου: επιχειρήματα, Οικουμενικές Σύνοδοι, έκβαση (σελ.70)
3. Αναγνώριση αυτοκέφαλου Κυπριακής εκκλησίας και σημασία της (σελ.70)
4. Προνόμια Αρχιεπισκόπου Κύπρου – σημασία προνομίων (σελ.70)

Η τέχνη την Πρωτοβυζαντινή εποχή

σελ.72

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

5. Τύπος που κυριάρχησε στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική του 5^{ου} και 6^{ου} αιώνα
6. Μωσαϊκά δάπεδα: Από πού αντλούνταν τα θέματα-λόγος
7. Ψηφιδωτά σε τοίχους(ονομασίες-επεξήγηση της αξίας των ψηφιδωτών)

Η περίοδος των Αραβικών Επιδρομών στην Κύπρο(7ος - 10ος αι μ.Χ.)

(σελ.74 - 75)

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

- 8.Κύριος στόχος αραβικής πολιτικής/τρόπος υλοποίησης(σ.74)
- 9.Τα αίτια των Αραβικών επιδρομών στην Κύπρο(σ.74)
- 10.Καθεστώς συγκυριαρχίας(πότε υπογράφηκε, από ποιους, όροι)(σ.74)
- 11.Μετοικεσία Κυπρίων(επεξήγηση όρου μετοικεσία, πότε έγινε, από ποιον αποφασίστηκε και για ποιους λόγους, τόπος εγκατάστασης, αποτελέσματα)(σ.74)
- 12.Συνέπειες Αραβικών επιδρομών στην Κύπρο(σ.74)
13. Τι γνωρίζετε για το μνημείο Χαλά Σουλτάν Τεκκέ;(σ.75)

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΕΣ

Γεωργία Γιωργαλλή
Ασημίνα Τριανταφυλλίδη

Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ Β. Δ.

Μαρία Μουστακά

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Φάνης Σεργίου